

Warsztat "Hate-delete"

Celem warsztatu jest podniesienie świadomości postawy ucznia dotyczącej skutków zjawiska hejterstwa w internecie poprzez przeżycie, zrozumienie i refleksję, która powstaje na bazie praktycznego doświadczenia tego zjawiska.

Cele operacyjne:

1. Wywołanie dyskusji i refleksji na temat hejterstwa w internecie.
2. Zwiększenie poziomu świadomości uczniów na temat możliwych psychospołecznych i prawnych konsekwencji stosowania mowy nienawiści.
3. Zwiększenie kompetencji w zakresie porozumiewania się bez przemocy, w obrębie porozumiewania się bez przemocy.
4. Rozwój umiejętności zespołowego rozwiązywania problemów i planowania działań.
5. Rozwój umiejętności do wyrażania publicznie własnego zdania na temat hejterstwa w internecie.
6. Wypracowanie wspólnego rozwiązania i umiejętności negocjacyjnych, wysłuchania odmiennych argumentów oraz akceptacji odmiennych poglądów.

Metody i techniki

Warsztat prowadzony jest metodą budującą zaangażowanie uczestników w proces nabywania wiedzy, w oparciu o ich osobiste doświadczenie. Zajęcia prowadzone są przez doświadczonych, certyfikowanych trenerów, dopasowujących na bieżąco sposób przekazywania wiedzy i narzędzia pracy do potrzeb grupy.

Wykorzystywane są aktywne metody pracy:

- praca w małych grupach – World cafe;
- metoda ról / drama / symulacja;
- dyskusja;
- sąd nad problemem;
- film;
- mapa myśli;
- burza mózgów;
- omówienie efektów pracy.

Formy pracy:

- praca indywidualna
- praca grupowa
- zbiorowa, całą klasą

Środki dydaktyczne: komputer, projektor, ekran, głośniki, flipchart, papiery 60x100cm, flamastry, taśma malarska.

Przebieg warsztatu	
Faza wstępna	<p>Wprowadzenie do tematu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Krótkie przypomnienie tematyki realizowanego tematu na poprzednim warsztacie dotyczącym mowy nienawiści. - Sformułowanie tematu. - 5 minutowy trening kreatywności- Szybkie odpowiedzi na pytanie: Co byś zrobił, gdyby największy problem z ostatniego miesiąca był dwa razy większy albo bardziej dotkliwy? - Puszczenie filmiku „Bez kożuszka” https://www.youtube.com/watch?v=dGKt_Wt rNXY Zaciekawienie uczniów przez pokazanie pewnej sytuacji, krótkiego doświadczenia, umożliwiającej uczniom dostrzeżenie problemu. Dyskusja wstępna.
	<p>Postawienie problemu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sformułowanie problemu i zadania do wykonania przez uczniów (załącznik 1. załącznik 2.). Sprawy organizacyjne - podział klasy na grupy, rozdanie zadań i potrzebnych materiałów.
Faza realizacyjna	<p>Pozyskiwanie i przetwarzanie danych. Prezentacja wyników wstępnych.</p> <p>W tej części warsztatu uczniowie w małych zespołach dyskutują i wspólnie opracowują rozwiązanie sytuacji z symulacji. Sytuacje rozgrywają się przy poszczególnych stoliczkach. Rozwiązania spisują na dużym arkuszu papieru.</p> <p>Następnie przedstawiciele poszczególnych grup prezentują wypracowane rozwiązania.</p> <hr/> <p>Analiza danych, dyskusja, powtórna analiza. Rozwiązanie problemu badawczego.</p> <p>Zmiana ustawienia grupy uczniów wraz z prowadzącym. Uczestnicy warsztatów siadają w kole i po kolei wypowiadają się na temat symulacji, osobistych odczuć oraz tego co zaobserwowali, opinii oraz wniosków.</p> <p>Dyskusja.</p>
Faza podsumowująca	<p>Podsumowanie i facylitacja wniosków uczestników – ogólne wnioski.</p>

Prezentacja multimedialna zawierająca definicję hejterstwa oraz pogadanka na temat skutków stosowania mowy nienawiści i hejterstwa przez przedstawiciela Policji.

Efekty

Uczestnicy poszerzają swoją świadomość w zakresie stosowania hejterstwa w internecie - jej przyczyn i skutków psychospołecznych oraz konsekwencji prawnych. Daje uczestnikom to podstawę do podjęcia właściwej decyzji, zanim sami zostaną autorami hejterstwa lub pośrednikami tego zjawiska.

Uczestnicy warsztatu zyskują umiejętności:

- współpracy w grupie;
- komunikacji bez agresji;
- podjęcia i prowadzenia dyskusji;
- wypracowania własnego zdania i zaprezentowania go publicznie;
- elastycznego podejmowania decyzji;
- kompetencje kulturowe i międzykulturowe;
- kształtowanie wrażliwości społecznej i międzykulturowej.

Mowa nienawiści to werbalne narzędzie rozpowszechniania antyspołecznych uprzedzeń i dyskryminacji ze względu na rozmaite cechy, takie jak: rasa, pochodzenie etniczne, narodowość, płeć, wiek, orientacja psychoseksualna czy światopogląd religijny.

Hejterstwo to rozpowszechniona głównie wśród użytkowników internetu forma używania języka w celu znieważenia, pomówienia lub rozbudzenia nienawiści wobec pewnej osoby, grupy osób lub innego wskazanego przez mówcę podmiotu.

Jak dowodzą aktualne badania socjologiczne, mowa nienawiści i hejterstwo to zjawiska powszechnie występujące wśród młodzieży szkolnej w całej Polsce. Wywołują one szereg negatywnych konsekwencji społecznych (jak np. niezdolność do współpracy i komunikacji) oraz psychospołecznych (m.in. obniżenie poczucia własnej wartości, lęki, wycofanie z życia społecznego). Osoby dopuszczające się aktów mowy nienawiści i hejterstwa może spotkać odpowiedzialność karna.

Scenariusz warsztatu „Mowa Nienawiści” powstał w ramach projektu „Pałace Słowa. Zwalczanie mowy nienawiści w Internecie” realizowanego przez Raciborskie Stowarzyszenie Kulturalne ASK.

www.stowarzyszenieask.pl

[załącznik nr 1]

Pewna uczennica liceum ogólnokształcącego niedawno uczestniczyła w imprezie w domu innego licealisty zakrapianej alkoholem i narkotykami. Uczestnikami spotkania byli rówieśnicy z innych szkół, znajomi i przyjaciele.

Spotkanie wymknęło się spod kontroli. Wielu uczniów straciło nawet pamięć. Niedługo po zejściu w internecie pojawił się film, który **niejednoznacznie** pokazał dziewczynę w sytuacji zbliżenia seksualnego. Film stał się „hitem” na portalach społecznościowych, widzieli go już chyba wszyscy. Ty go widziałaś/łeś. Pojawiło się mnóstwo komentarzy hejterskich pod nim, szykanujących dziewczynę.

Uwaga: Filmik prawdopodobnie został poddany videomontażowi i zmanipulowany, ale nie ma pewności w jakim stopniu. **Nikt nie ma pewności, co tak de facto się wydarzyło.**

Licealistka jest załamana, bliska depresji i ma myśli samobójcze. Przestała chodzić do szkoły. Jej opinia została zszargana, spotkała się z niezrozumieniem, ale też wsparciem ze strony rodziców, nauczycieli, rówieśników i społeczeństwa. Otrzymuje bardzo kontrastowe opinie i reakcje ludzi. Jedni są wyraźnie krytyczni wobec niej i całemu temu zejściu, inni starają się jej pomóc, zrozumieć.

Pojawiają się pytania: kto jest autorem filmu, kto zamieścił go w Internecie? Co zrobić z tą osobą?

Cel zadania: Jak rozwiązać całą tę sytuację?

[załącznik nr 2]

POLICJANT

RODZIC I – wspierający, wyrozumiały.

RODZIC II – krytykujący , autorytarny, zasadniczy.

PSYCHOLOG

DYREKTOR SZKOŁY

UCZEŃ SZKOŁY – przyjaciel, chce pomóc.

UCZEŃ SZKOŁY – nie lubi bohaterki zajęcia, uważa, że takie zachowania należy nagłaśniać i hejtować, bo psują opinię szkoły.

POLICJANT

RODZIC I – wspierający, wyrozumiały.

RODZIC II – krytykujący , autorytarny, zasadniczy.

PSYCHOLOG

DYREKTOR SZKOŁY

UCZEŃ SZKOŁY – przyjaciel, chce pomóc.

UCZEŃ SZKOŁY – nie lubi bohaterki
zajścia, uważa, że takie zachowania należy
nagłaśniać i hejtować, bo psują opinię szkoły.

[załącznik nr 3]

Konsekwencje naruszenia prawa do wizerunku

Konsekwencje naruszenia prawa do wizerunku zostały uregulowane zarówno w kodeksie cywilnym, jak i w ustawie o prawie autorskim i prawach pokrewnych. W związku z tym, że roszczenia przysługujące osobie, której prawa naruszono, na podstawie każdej ze wskazanych ustaw są bardzo zbliżone, zostały przeze mnie przedstawione łącznie.

I tak, w przypadku, gdy naruszenie prawa do wizerunku jest bezprawne, można żądać:

1. zaniechania jego rozpowszechniania (jeśli do rozpowszechniania jeszcze nie doszło, a pojawiło się jedynie takie zagrożenie lub doszło już do rozpowszechniania, jednak istnieje zagrożenie dalszych działań bezprawnych),

2. dopełnienia czynności potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia (może być ono realizowane nie tylko w sposób wyraźnie wymieniony w ustawie tzn. przez złożenie publicznego oświadczenia o odpowiedniej treści i formie, lecz także w inny sposób określony przez sąd np. przez nakaz ogłoszenia w czasopiśmie wyroku lub treści ugody sądowej, czy przez zobowiązanie do zawiadomienia określonych osób; przy czym należy zauważyć, że wybór odpowiedniej formy i ustalenie treści środka służącego do usunięcia skutków naruszenia są związane z okolicznościami konkretnej sprawy),

W przypadku, gdy naruszenie prawa do wizerunku jest nie tylko bezprawne, ale i zawinione można domagać się również:

1. zapłaty odszkodowania (odszkodowanie może być przyznane jeżeli uprawniony wykaze, że na skutek naruszenia prawa do wizerunku poniósł straty lub też nie uzyskał korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono; wysokość odszkodowania odpowiada wysokości poniesionej szkody, (tj. sumy strat i utraconych korzyści),

2. zapłaty zadośćuczynienia na rzecz uprawnionego (zadośćuczynienie może być przyznane, jeżeli tym, co dotknęło uprawnionego jest nie szkoda majątkowa, a krzywda z powodu wykorzystania jego wizerunku bez wymaganego zezwolenia; wskazówek dotyczących obliczania wysokości zadośćuczynienia nie można precyzyjnie sformułować, bowiem należy się ono na wypadek krzywdy, tj. ujemnych przeżyć, pewnego rodzaju "uszczipienia", które nie zachodzi w sferze majątkowej i jako takie jest niewymierne; w ustawie znajdujemy jedynie ogólne wytyczne, jakimi należy się kierować określając wysokość zadośćuczynienia; stanowią one,

że przyznana kwota pieniężna ma być odpowiednia, tzn. odpowiadająca wielkości doznanej krzywdy; z jednej strony należy uwzględnić to, że powinna ona stanowić dla pokrzywdzonego realną pomoc finansową, zdolną choć w pewnym stopniu zrekompensować ujemne przeżycia psychiczne, z drugiej zaś trzeba pamiętać, że powinna być ona umiarkowana),

3. zapłaty określonej sumy pieniężnej na wskazany przez uprawnionego cel społeczny.